

Zkušenosti ze soudních přezkumů rozhodnutí v projektech IROP

Ing. Michaela Strnadová

JUDr. Ing. Iveta Pechková

Mgr. Julie Hrubá

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK – PŘEDPISY

Předpisy upravující zadávání VZ a soudní přezkum

- Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, v platném znění (dále jen „ZZVZ“)
- Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění
- Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění

Metodické předpisy upravující zadávání VZ

- Metodický pokyn pro oblast zadávání zakázek pro programové období (dále jen „MPZ“)
 - 2014 – 2020 – Příloha č. 3 Obecných pravidel pro žadatele a příjemce
 - 2021 – 2027 – odkaz v Obecných pravidlech pro žadatele a příjemce na MPZ (NOK)

Pravidla pro žadatele a příjemce

- Obecná pravidla pro žadatele a příjemce (OPŽP)
- Podmínky Rozhodnutí o poskytnutí dotace
- Příloha č. 1 OPŽP pro IROP2 – Finanční opravy za nedodržení postupu stanoveného v ZZVZ a v MPZ
- apod.

OBRANA PROTI ZJIŠTĚNÍ

ROZPOČTOVÁ PRAVIDLA

- INFORMACE O NEVYPLACENÍ ČÁSTI DOTACE (prvostupňové rozhodnutí v rámci RP) – možnost podat námitky do 15 dní ode dne doručení
- ROZHODNUTÍ O NÁMITKÁCH DLE § 14e rozpočtových pravidel (druhostupňové rozhodnutí v rámci RP) – konečné rozhodnutí, proti kterému nelze podat odvolání

ŘÍZENÍ PRVOSTUPŇOVÉ v rámci soudní soustavy

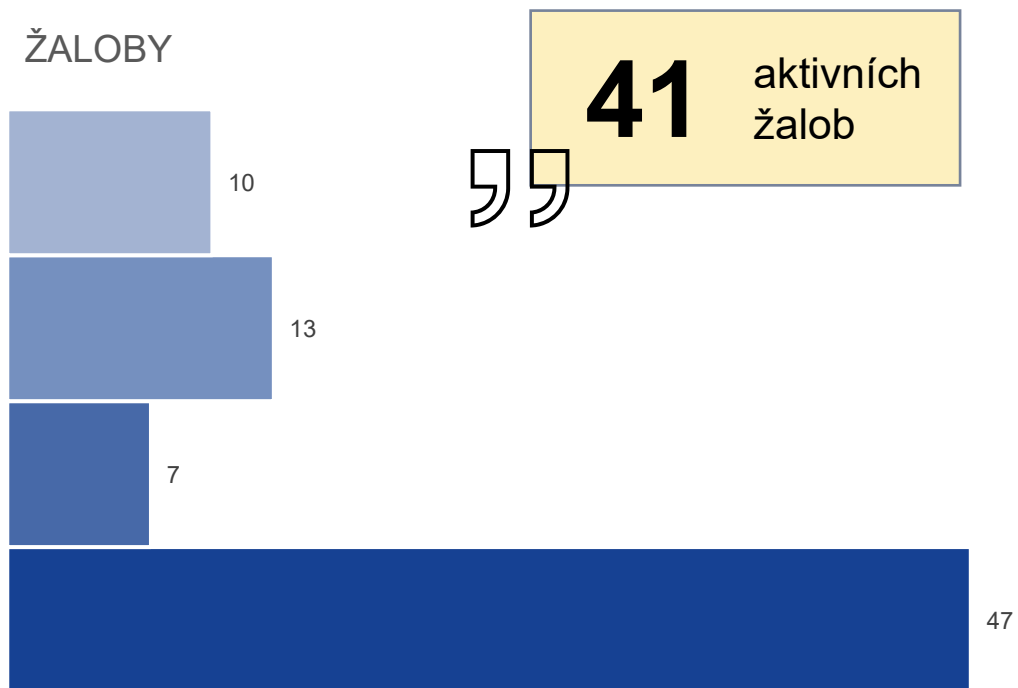
- Proti ROZHODNUTÍ O NÁMITKÁCH dle § 14e rozpočtových pravidel lze podat žalobu ve smyslu § 65 soudního řádu správního, žalobu je nutné podat ve lhůtě 2 měsíců ode dne doručení rozhodnutí o námitkách, a to k místně a věcně příslušnému soudu žalovaného, což je Městský soud v Praze

ŘÍZENÍ DRUHOSTUPŇOVÉ v rámci soudní soustavy

- Proti ROZSUDKU MĚSTSKÉHO SOUDU V PRAZE lze podat kasační stížnost ve smyslu § 102 soudního řádu správního, a to do 2 týdnů ode dne doručení rozsudku.

STATISTIKA SOUDNÍCH SPORŮ V IROP

ŽALOBY

41 aktivních žalob

■ zastaveno ■ zrušeno a vráceno na MMR ■ odmítnuto ■ zamítnuto

KASAČNÍ STÍŽNOSTI

14 aktivních KS

■ zastaveno ■ zrušeno a vráceno ■ zamítnuto

❑ Rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 9 A 4/2020 – 99 ze dne 22. 6. 2022

- Spor mezi účastníky řízení spočíval v posouzení, zda na základě uvedeného skutkového stavu a jednání žalobkyně, tj. uzavření kupní smlouvy s druhým dodavatelem, který učinil nabídku s mnohem vyšší cenou, byl žalovaný oprávněn dovodit porušení principů hospodárnosti, efektivity a účelnosti, když žalobkyni není vytýkáno, že by porušil nějakou povinnost explicitně stanovenou v ZZVZ, a žalobkyně namítala, že zadávací řízení proběhlo standardně za obvyklých obchodních okolností, které ZZVZ nevylučuje, přičemž nebyla uzavřena zakázaná dohoda (tj. dohoda soutěžitelů).
- „*Soud považuje za nezbytné předeslat, že poskytnutí dotace z veřejného rozpočtu je de facto dobrou vůlí veřejného poskytovatele, která musí být na druhé straně vyvážena přísnými podmínkami, které zavazují jejího příjemce. Příjemce dotace je proto povinen při nakládání s rozpočtovými prostředky dodržovat nejen zákonné podmínky, ale také podmínky stanovené ve smlouvě či v rozhodnutí o poskytnutí dotace (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 3. 2008, č. j. 9 Afs 113/2007 – 63).*“

- **„...Poskytovatel dotace byl oprávněn nejen vycházet z realizace účelu dotace cestou zadávacího řízení podle ZZVZ, ale byl odpovědný za vykazování výdajů vůči Evropské komisi, kdy se musí jednat o výdaje skutečně hospodárné, efektivně a účelně vynaložené, a za to, že žalobkyně byla povinna dodržovat zásady 3E, což vyplývá jak z kapitoly 5.1 Obecných pravidel pro žadatele a příjemce, ale také z Podmínek rozhodnutí o poskytnutí dotace příjemci.“**
- **„V hodnocení výsledku zadávacího řízení totiž, jak bylo již výše naznačeno, nešlo o to, zda žalobkyně objektivně a formálně dodržela ZZVZ, zda se žalobkyně i oba dodavatelé chovali jako v běžném obchodním vztahu, ale zda žalobkyně při skutečnostech, které tyto nabídky provázely, se chovala tak, aby naplnila smysl a cíl ZZVZ a stejně jako dotační pravidla 3E. To znamená, aby postupovala s určitou obezřetností, s vědomím, že při dodržení zásad 3E lze k zajištění stanovených cílů a předmětů dodávek uvedených v nabídkových smlouvách dosáhnout s vynaložením veřejných prostředků, jejichž výše při žádoucí efektivitě plnění vyplyne ze řádné hospodářské soutěže.“**

□ ZÁVĚR:

- Zadavatel postupuje v rozporu se zásadami 3E, když vyloučí dodavatele z další účasti v zadávacím řízení z důvodu nesplnění zadávacích podmínek (nedoložení splnění základní a profesní způsobilosti, technických kvalifikačních předpokladů atp.), **aniž by dodavatele vyzval k doplnění nabídky dle § 46 odst. 1 ZZVZ**, a měl tedy postaveno najisto, že tento účastník není schopen nedostatky nabídky ani po doplnění zhojit (pokud je náprava možná).
- Vhodné vždy vyzvat k objasnění nebo doplnění nabídky dodavatele s nejnižší nabídkovou cenou, pokud ZZVZ zadavateli takové vyzvání umožňuje a současně pokud neexistují jiné okolnosti v konkrétním případě odůvodňující nevyzvání dodavatele k objasnění nebo doplnění nabídky.

❑ Rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 9 Afs 203/2023 – 47 ze dne 14. 12. 2023

- Na opatření o nevyplacení části dotace se nevztahují pravidla správního řádu ve smyslu § 68 a § 69 správního řádu
- **„Ve světle výše uvedeného NSS uzavírá, že opatření poskytovatele dotace dle § 14e odst. 1 rozpočtových pravidel nelze považovat za rozhodnutí ve smyslu správního řádu. Tím je až rozhodnutí o námitkách proti tomuto opatření dle § 14e odst. 3 rozpočtových pravidel.“**
- **„Z tohoto důvodu městský soud v projednávané věci pochybil, označil-li opatření poskytovatele za nicotná z důvodu absence náležitostí dle § 68 a § 69 správního řádu.“**

❑ ZÁVĚR:

- Dle § 14e odst. 1 rozpočtových pravidel je však nutné na opatření o nevyplacení části dotace klást určité formální a obsahové nároky, aby se proti němu mohl příjemce dotace účinně bránit námitkami postupem dle § 14e odst. 2 rozpočtových pravidel. **Toto opatření musí minimálně obsahovat důvody, ve kterých poskytovatel spatřuje porušení povinnosti stanovené právním předpisem, nedodržení účelu dotace nebo podmínek, za kterých byla dotace poskytnuta.**

❑ Rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 17 A 108/2023 – 51 ze dne 30. 4. 2024

- Spor týkající se žádosti o prominutí zmeškání lhůty pro podání námitek proti krácení dotace
- Námitka žalobce -> před vydáním usnesení nebyl žalobce seznámen se spisem dle § 36 správního řádu
- Soud uvádí, že *„spisová dokumentace je uložena v informačním systému MS2014+, do kterého má pověřená osoba žalobce zřízený přístup. K tomu soud dodává, že **doručování prostřednictvím tohoto systému je v souladu s dotačními podmínkami, které v části IV bodě 1 stanoví, že rozhodnutí s Podmínkami je vyhotoveno v elektronické podobě, uložené v informačním systému MS 2014+. Z toho lze dovodit, že informační systém MS 2014+ byl, pokud jde o dokumenty týkající se dotace, hlavním komunikačním kanálem mezi žalobcem a správními orgány.**“*

Legitimní očekávání v soudních přezkumech rozhodnutí IROP

- ❑ Legitimní očekávání při ex-ante kontrole zadávacích podmínek poskytovatelem dotace
 - Za správnost a úplnost zadávacích podmínek je odpovědný výhradně zadavatel!
 - Smyslem kontroly ex ante prováděné poskytovatelem dotace totiž není kompletně a závazně přezkoumat soulad zadávacích podmínek s právními předpisy, ale **preventivní alespoň dílčí kontrolou zejména typických chyb napomoci eliminaci co největšího množství případných pochybení. ... NENÍ ZALOŽENO LEGITIMNÍ OČEKÁVÁNÍ**
- ❑ **Potvrzeno rozsudkem Městského soudu v Praze č. j. 18 A 27/2020 – 54, ze dne 29. 6. 2022**
 - *„K žalobcem uvedenému výkladu zásady legitimního očekávání soud dodává, že za dodržení všech podmínek dotací jsou výlučně odpovědní příjemci podpor. Ex ante kontrola zadávacích podmínek poskytovatelem dotace legitimní očekávání o zákonnosti a správnosti postupu žalobce založit nemohla.“*

- ❑ Posléze i rozsudkem Nejvyššího správního soudu č. j. 7 Afs 192/2022 – 58, ze dne 13. 9. 2023
- **„Podle judikatury Nejvyššího správního soudu pouhá skutečnost, že poskytovatel dotace neupozorní na nesrovnalosti při provádění projektu, nevylučuje ani neomezuje odpovědnost příjemce dotace za realizaci projektu; předpokladem vzniku práva dovolávat se legitimního očekávání je poskytnutí konkrétních ujištění ze strany příslušného orgánu, přičemž ochrany legitimního očekávání se nemůže příjemce dotace dovolávat vzdor ujištění v tom případě, kdy se při nakládání s veřejnými prostředky dopustí zjevného porušení platné právní úpravy .“**

❑ Rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Afs 192/2018 – 74 ze dne 10. 7. 2019

- Námitka žalobce, že sazebník finančních oprav je neproporcionální vzhledem k tvrzeným pochybením ve VZ
- NSS uvádí, že „existence sazebníku s pevně stanovenými hodnotami, včetně snížených sazeb, kombinuje požadavek na legitimní očekávání a shodný postup orgánu veřejné moci ve skutkově totožných či podobných případech, s požadavkem na dodržování principu proporcionality.“
- *„Již samotné sazby uvedené v sazebníku finančních oprav tedy lze považovat za naplňující požadavek nezbytné přiměřenosti mezi porušením určitého pravidla a za něj následující opravou, neboť předmětný sazebník obsahuje velmi přesně a konkrétně uvedený „popis případu“, čili možného porušení regulatorního rámce dotačních pravidel, a k nim připadající výši procentní sazby finanční opravy z částky poskytnuté podpory na dotčenou veřejnou zakázku; právě tato poměrně velká kazuističnost jednotlivých případů možného porušení zaručuje přiměřenou individualizaci sazby výše opravy vzhledem ke konkrétnímu jednání příjemce dotace.“*

- Obdobně v rozsudku NSS č. j. 10 Afs 271/2021 – 36 ze dne 7. 7. 2023

Děkujeme vám za pozornost

Mgr. Julie Hrubá

Oddělení administrace veřejných
zakázek Plzeň

**Centrum pro regionální rozvoj
České republiky**

e-mail: julie.hrub@crr.gov.cz

Ing. Michaela Strnadová

JUDr. Ing. Iveta Pechková

Odbor Řídicího orgánu IROP

Ministerstvo pro místní rozvoj

e-mail:

michaela.strnadova@mmr.gov.cz

iveta.pechkova@mmr.gov.cz

